

Dosarul nr. 3ra-696/22

2-19205814-01-3ra-14072022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V.Chisilița)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, G.Dașchevici, Gh.Mîra)

ÎNCHEIERE

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Întreprinderea cu Capital Străin „Premier Energy Distribution” Societate pe Acțiuni,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Premier Energy Distribution” Societate pe Acțiuni împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Întreprinderea cu Capital Străin „Premier Energy Distribution” Societate pe Acțiuni,

c o n s t a t ă :

La data de 30 decembrie 2019, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 18 octombrie 2019 a fost emisă hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 373/2019, privind investițiile realizate de ÎCS „Red Union Fenosa” SA în anul 2018, prin care au fost aprobate, în scopul recuperării prin tarif reglementat, investițiile realizate de ÎCS „Red Union Fenosa” SA în anul 2018, conform Planului de investiții aprobat de ANRE, în valoare de 340 843, 6 lei și amortizarea anuală de 11 721, 7 lei.

Reclamantul a menționat că, toate categoriile de investiții, denumirea și caracteristicile obiectelor de investiții, valoarea pentru fiecare dintre acestea sunt incluse în anexa la hotărâre. Totodată, Anexa conține și obiectivele de investiții realizate de operatorul sistemului de distribuție ÎCS „Red Union Fenosa” SA, în anul 2018, neacceptate de Consiliului de administrație al ANRE, în scopul recuperării prin tarif, în valoare de 16340, 3 lei. Totalitatea investițiilor neacceptate reprezintă depășiri ale valorilor de investiții incluse în Planul anual de investiții pentru 2018 - cu excepția a câtorva care nu au fost incluse în plan fiind aferente unor investiții incluse în Planul anual de investiții pentru 2018 și realizate de ÎCS „Red Union Fenosa” SA, se regăsesc în teren, nefiind acceptate pentru simplul motiv că au depășit Planul anual de investiții pentru 2018, aprobat de ANRE.

A mai menționat că, din Anexa la Hotărâre, ANRE nu a făcut o analiză a cauzelor reale ale depășirii Planului anual de investiții, ci le-a respins în mod formalist din simplul motiv că reprezintă depășiri ale Planului anual de investiții. ANRE nu a aprobat investițiile în extinderea LEC 6-10 kV de la Complexul locativ din str.N.Testemițeanu, mun. Chișinău, în valoare de 1 999,3 lei (fără TVA), recunoscute prin hotărâri ale instanțelor de judecată naționale, dar și alte investiții - necesare activității ÎCS „Red Union Fenosa”.

Astfel, la 31.10.2019, a primit Hotărârea și, considerând-o ilegală și nefondată, a contestat-o cu cerere prealabilă, pe data de 28.11.2019.

La data de de 11.12.2019, a primit răspunsul ANRE, prin care aceasta a respins cererea prealabilă. Luând cunoștință de răspunsul la cererea prealabilă, precum și de caracterul nefondat și ilegal al Hotărârii, în partea menționată supra, a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată.

Reclamantul a consemnat că, Hotărârea ANRE nr. 373/2019 din 18.10.2019 contravine pct. 45 al Regulamentului 283/2016.

Pct. 45 al Regulamentului 283/2016 prevede că, în situația în care valoarea realizată a unei investiții depășește valoarea aprobată de Agenție în planul anual de investiții, Agenția va recunoaște în scopuri tarifare valoarea investiției aprobate, ținând cont de indicele prețului de consum pentru Republica Moldova în anul respectiv, cât și de documentele justificative corespunzătoare.

Pct. 45 al Regulamentului 283/2016 reprezintă instrumentul de ajustare a unei investiții planificate cu realizarea de facto a acesteia, reieșind din incertitudinea de la momentul planificării și realitatea „din teren” de la momentul realizării ei, pentru a evita prejudicierea titularului de licență în cazurile în care acesta este confruntat cu factori obiectivi care ridică costurile de realizare a proiectului planificat.

În redacția sa, pct. 45 al Regulamentului privind investițiile prevede expres că valorile ce excedă investițiile planificate vor fi recunoscute în scop tarifar dacă vor fi prezentate documente justificative corespunzătoare. Calificativul de „justificative” (plural) al documentelor din textul normativ indică asupra caracterului obiectiv al faptelor/împrejurărilor ce trebuie să fie demonstrate prin intermediul acestora, dar și asupra faptului că aceste fapte ar putea fi de natură diversă. Important este ca acestea să comporte caracter obiectiv.

Totodată, caracterul imperativ al obligației ANRE de a accepta aceste investiții, ce excedă planul anual, dar care au fost generate de cauze obiective, este dat de expresia categorică de „va recunoaște”, dar și de faptul că la baza depășirii valorilor planului stau factori obiectivi ce nu au putut fi luați în considerație la momentul planificării. De altfel, obligativitatea recunoașterii lor derivă și din faptul că valoarea acestor investiții corespund întrutotul criteriilor din Secțiunea 5 a Regulamentului privind investițiile. Devierile investiționale aferente unor obiecte din Planul de investiții pentru anul 2018, specificate în Tabelul nr. 1, sunt argumentate conform prevederilor pct. 45 Regulamentul nr.283/2016, care prevede modalitatea de remediere a situației în care valoarea realizată a unei investiții depășește valoarea aprobată de ANRE.

A mai menționat că, în contextul elaborării proiectului Regulamentului nr.283/2016, acest punct a fost conceput, redactat și completat tocmai din perspectiva oferirii soluțiilor pentru cazurile descrise mai sus, - atunci când OSD i se garantează recuperarea acestor valori suplimentare realizate. În acest sens, pct.

45 al Regulamentului nr.283/2016 prevede posibilitatea recunoașterii acestor valori realizate, care depășesc valoarea aprobată de Agenție în planul anual de investiții, cu condiția prezentării actelor, documentelor justificative corespunzătoare. Respectiva soluție este o expresie a principiului echității care impune recuperarea acestor valori prin tarif din moment ce ele au caracter obiectiv și imprevizibil, fiind suportate cu ocazia realizării investițiilor aprobate de Agenție și în strânsă legătură cu acestea, fără culpa operatorului de sistem.

A precizat că, în răspunsul la cererea prealabilă a ÎCS „Red Union Fenosa”, ANRE a menționat că interpretarea prevederilor pct. 45 al Regulamentului nr.283/2016 a OSD este una extensivă și eronată, deoarece sintagma de ”documente justificative corespunzătoare se referă doar la indicele prețului de consum și că o interpretare oficială a respectivului punct poate fi dată doar de ANRE. Totodată, în răspunsul său, ANRE impută ÎCS „Red Union Fenosa” că valoarea investițiilor neacceptate nu ar fi conforme exigențelor pentru acceptarea investițiilor adică nu ar corespunde exigențelor de la Secțiunea 5 a Regulamentului 283/2016, în special principiului eficienței maxime la cheltuieli minime.

În acest sens, a mai indicat că, în anul 2019 (recent), ANRE a aprobat Regulamentul privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare (hotărârea ANRE nr.357/2019 din 27.09.2019) care stabilește expres diferența dintre efectele indicelui prețurilor de consum și a documentelor justificative ce demonstrează factori obiectivi - care conduc la aprobarea unor valori majorate ale investițiilor față de cele planificate. În situația în care valoarea realizată a unei investiții depășește valoarea aprobată de autoritatea competentă conform Planului anual de investiții, în scopuri tarifare se recunoaște valoarea investiției aprobate, ținând cont de indicele prețului de consum pentru Republica Moldova în anul respectiv. Pentru proiectele de investiții din categoriile A și B autoritatea competentă este în drept să recunoască majorarea valorii aprobate a investiției într-un proiect în cazul în care operatorul prezintă documente/probe care ar justifica majorarea valorii bunurilor/ lucrărilor necesare executării proiectului. În acest caz valoarea bunurilor/lucrărilor necesare executării proiectului nu poate depăși 15% din valoarea inițial planificată și inclusă în Planul anual de investiții aprobat. Din textul normativ rezultă clar că ANRE recunoaște valoarea investiției aprobate, ținând cont de „indicele prețului de consum pentru Republica Moldova în anul respectiv” fără a fi necesare documente justificative, pe când „documentele/probele care ar justifica majorarea valorii bunurilor /lucrărilor ” sunt necesare pentru acceptarea de către ANRE a unor valori majorate ale investițiilor față de cele aprobate în Planul de investiții - valori care nu țin de IPC, ci de alte circumstanțe obiective. Totodată, instituirea unei marje de 15%, în același Regulament, pentru aprobarea unor investiții incluse în Planurile de investiții, de către ANRE, indică asupra faptului că argumentele ÎCS „Red Union Fenosa” din pct.pct. 1 - 4 ale cererii de chemare în judecată sunt fondate, deoarece nici operatorii din domeniul aprovizionării cu apă și canalizare nu pot estima cu exactitate valoarea investițiilor ce urmează a fi realizate, cifrele din planurile anuale de investiții fiind doar aproximative.

De asemenea a indicat că, acest Regulament, similar Regulamentului 283/2016, are un mecanism de modificare a Planului anual de investiții - cu mențiunea că operatorii din sistemul de alimentare cu apă și canalizare au nu 2, ci 4 posibilități de modificare a Planului anual de investiții - prin urmare, pct. 44 nu

reprezintă singurul remediu de ajustare a valorilor investiției și în decursul anului modificările în Planul anual de investiții aprobat/avizat se solicită de către operator în scris la autoritatea competentă care a aprobat/avizat Planul anual de investiții. Pentru modificarea Planului anual de investiții operatorul prezintă autorității competente solicitarea de modificare cu argumentările privind necesitatea modificărilor solicitate și obiectivele care vor fi atinse în urma acestor modificări. Autoritatea competentă examinează și, în termen de 30 zile lucrătoare de la trimiterea solicitării, acceptă sau respinge modificările la Planul anual de investiții, informând în scris operatorul. Operatorul, pe parcursul anului, este în drept să depună nu mai mult de patru solicitări de codificare a Planului anual de investiții aprobat/avizat, dar nu mai târziu de 31 octombrie a anului de gestiune. Reieșind din cele expuse, în baza pct. 45 al Regulamentului 283/2016, ANRE trebuia să i-a în considerație aceste valori la aprobarea investițiilor realizate de ÎCS „Red Union Fenosa” în anul 2018.

Reclamantul a mai relatat că Hotărârea ANRE nr. 373/2019 din 18.10.2019 contravine art. 45 al Legii cu privire la energia electrică nr. 107 din 27.05.2016. Devierile investiționale aferente unor obiecte de investiții din Planul de Investiții 2018, calcificate în Tabelul nr. 1, au fost respinse fără a ține cont de alin. (11) al art. 45 din Legea cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016. Devierile respinse de ANRE sunt pe proiecte de investiții ce corespund planului anual aprobat de ANRE și că acțiunile întreprinse de ANRE în raport cu respingerea unor devieri de investiții, contravin prevederilor generale stabilite de art. 45 alin. (11) al Legii cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016 care prevăd expres condițiile de respingere a investițiilor. Devierile pe obiecte de investiții specificate în Tabel nu contravin anului de investiții, dat fiind că aceste devieri, reprezintă în sine o parte componentă a unor proiecte de investiție ce au fost aprobate de ANRE în Planul anual de investiții pentru 2018, ulterior aceste obiecte de investiții au fost parțial recunoscute în scopuri tarifare.

Totodată, a consemnat reclamantul că Hotărârea ANRE nr. 373/2019 din 18.10.2019 nu a ținut cont de specificul etapelor de planificare și realizare a investițiilor. Secțiunile 4 - 6 ale Regulamentului nr. 283/2016 ne prezintă procedura de planificare a investițiilor și de prezentare a planului anual de investiții. În conformitate cu respective procedură, titularii de licență elaborează planul anual de investiții pentru fiecare activitate licențiată, îl prezintă ANRE pentru examinare și aprobare, iar ANRE îl aprobă în condițiile și termenele Regulamentului nr. 283/2016. După parcurgerea acestor etape, titularii de licență realizează activitățile și lucrările din proiectele de investiții, conform planurilor aprobate. Specificul procedurii presupune o incertitudine a titularilor de licență în privința concordanței dintre valorile planificate ale investițiilor și cele realizate, deoarece, de cele mai multe ori, situația concretă din teren nu corespunde situației „ideale” avută în vedere de titularul de licență la momentul planificării și solicitării aprobării planului de investiție. Această situație nu poate fi evitată, dat fiind faptul că titularul de licență nu poate face o evaluare de facto prealabilă a corespunderii sumelor planificate situației din teren, deoarece nu cunoaște care din proiectele sale vor fi aprobate de ANRE pentru a fi incluse în planul de investiții.

A mai indicat că, din răspunsul la cererea prealabilă, ANRE acuză voalat ÎCS „Red Union Fenosa” de carențe în planificarea valorilor proiectelor investiționale, menționând că aceasta ar trebui să evalueze proiectele reieșind din realitățile din

teren. Respectivetele argumente ale ANRE ignoră realitățile legate de planificare și de faptul că planificarea reprezintă doar o prognoză, și nu cifre consolidate - motiv din care Regulamentul nr. 283/2016 reglementează distinct etapa planificării, pe cea a realizării și cea a aprobării investițiilor - la care aceeași investiție ar putea avea valori diferite.

A notat asupra cauzelor care au condus la majorarea valorilor investiției din care rezultă clar că acestea au avut natură obiectivă: instalarea de piloni complecși în loc de cei ordinari datorită comunicațiilor sau specificului soluțiilor tehnice de reconstrucție a rețelelor electrice sau aplicarea pentru piloni a unor soluții mai costisitoare datorită specificului zonei, a reliefului și a solului; devierea circuitelor în linii electrice în cablu în loc de linii electrice aeriene datorita zonelor sanitare și de protecție a instalațiilor ingineresti, caselor de locuit, drumurilor, fâșiilor forestiere; devierea rețelelor electrice de la traseul inițial datorită construcției caselor de locuit; executarea unor prescripții ale autorităților de stat; amplificarea lucrărilor de întreținere/reparație datorită plângerilor recente ale consumatorilor cu privire la calitatea energiei electrice.

Reclamantul a specificat că majorările de investiție specificate în pct. 3 și 4 sunt recunoscute în scopuri tarifare de către ANRE prin intermediul pct. 47 din Regulamentul nr. 283/2016, fapt ce au a fost aplicat de către ANRE în raport cu ÎCS „Red Union Fenosa”. Obiectele de investiții realizate pentru restabilirea rețelelor electrice și de gaze naturale, deteriorate în urma calamităților naturale, pentru executarea prescripțiilor organelor abilitate, cât și pentru soluționarea petițiilor consumatorilor în condițiile și termenele stabilite de regulamentele Agenției se exclud separat în Raportul privind realizarea planului anual de investiții. Realizarea acestor investiții se justifică separat de către titularul de licență, indicând zonele geografice și timpul când au avut loc calamitățile naturale respective și prezentând justificările necesare.

Referitor la renovarea LEA 10 kV F-14 PDC45CR a indicat că, obiecțiile din răspunsul la cererea prealabilă al ANRE sunt de neînțeles, din moment ce devierile de la valorile din Planul de investiții pentru anul 2018 au natură obiectivă, și nu contravin în nici un caz principiului eficienței maxime la cheltuieli minime. Renovarea LEA 10 kV F-14 PDC45CR a fost planificată spre realizare în soluție aeriană, însă urmare a realizării proiectului de execuție, s-a constatat că nu există posibilitate de a realiza soluția aeriană (motiv obiectiv), prin urmare, reieșind din importanța instalației electrice, aceasta a fost realizată în soluție subterană. Totodată, analizând valorile din Tabelul 2, se observă că pentru această instalație au fost aprobate spre realizare o valoare investițională de 553 000 lei. Urmare a realizării soluției subterane, a fost obținută o valoare finală de 353 mii lei, în scădere în raport cu cea planificată cu 200 000 lei. Cu toate acestea, ANRE nu a acceptat investiții aferente acestui obiect de investiție (Renovarea LEA 10 kV F-14 PDC45CR) în valoare de 111 000 lei.

Cu privire la investițiile neacceptate în scop tarifar a menționat că, acestea întrunesc toate exigențele din Secțiunea 5 a Regulamentului 283/2016. Secțiunea 5 a Regulamentului privind investițiile prevede criteriile pe care trebuie să le întrunească proiectele de investiții pentru a fi aprobate în planurile de investiții. Valoarea investițiilor nerecunoscută de ANRE în scop tarifar reprezintă părți din proiectele de investiții, incluse în planul anual de investiții pentru 2018, aprobat de ANRE, care au fost realizate în același an. Totodată, aceste valori reprezintă părți

din investiții care au fost acceptate de ANRE în scopuri tarifare prin hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 373/2019 din 18.10.2019. Drept temei al respingerii lor a servit doar faptul că acestea nu au fost incluse în cifrele inițiale ale Planului de investiții pentru anul 2018, nu că n-ar fi conforme exigențelor din Secțiunea 5 a Regulamentului 283/2016 - motive pur formaliste al principiilor recuperării investițiilor. Prin urmare, ele întrunesc criteriile Secțiunii 5 a Regulamentului 283/2016 și urmează a fi acceptate în scop tarifar.

Ce privește investițiile efectuate pentru construcția rețelelor electrice de distribuție la Complexul locativ din str. N. Testemițeanu, mun. Chișinău, în valoare de 1.999.341,74 lei (fără TVA) a indicat că, pe data de 28.11.2019, a fost pronunțată hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, dosar nr. 2c-1286/19, privind încasarea de la ÎCS „Red Union Fenosa” S.A. a sumei de 2.399.210,08 lei (include TVA) sau 1.999.341,74 lei (fără TVA), reprezentând valoarea investițiilor efectuate pentru construcția rețelelor electrice de distribuție la Complexul locativ din str. N. Testemițeanu, mun. Chișinău, construit de SRL „Dansicons”. Respectiva sumă reprezintă o investiție în construcția rețelelor electrice și urmează a fi aprobată, în scopul recuperării prin tarif, dat fiind faptul că necesitatea și caracterul obligatoriu ale ei au fost constatate de o instanță judecătorească națională.

Cu referire la împiedicarea ÎCS „Red Union Fenosa” de a-și recupera investițiile contravine cadrului legal național și internațional cu privire la investiții, a indicat că, poziția și acțiunile ANRE privind neaprobarea, în scopul recuperării prin tarif reglementat, a valorii de 16 340,3 lei, reprezentând investiții realizate efectiv în active care asigură prestarea serviciului de distribuție reprezintă o încălcare vădită a dreptului ÎCS „Red Union Fenosa” de a-și recupera investițiile, intrând în contradicție cu prevederile legale naționale și internaționale care garantează investițiile în sistemul electro-energetic al R. Moldova: prevederile art. art. 34, 42, 45, 54, 55, 87 din Legea cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016; prevederile secțiunii VI, Planificarea Dezvoltării Rețelelor Electrice de Distribuție ale Normelor tehnice ale rețelelor electrice de distribuție, aprobate prin hotărârea ANRE nr. nr.267 din 20.11.2007; prevederile Regulamentului cu privire la extinderea rețelelor electrice de distribuție, aprobat prin hotărârea ANRE nr. 439 din 23.11.2011, aplicabil pentru acea perioadă; prevederile art. 5, art. 9 și art. 10 ale Legii cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător nr. 81 din 18.03.2004.

A mai invocat reclamantul prevederile Acordului între Guvernul R. Moldova și Guvernul R. Cipru privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor nr. 50 din 13.09.2007, ratificat prin Legea nr. 244 din 16.11.2007.

Reclamatul a mai menționat că, la 06.12.2019, prin decizia ASP dosar nr. 1003600015231, ÎCS „Red Union Fenosa” SA și-a schimbat denumirea în ÎCS „Premier Energy Distribution” SA. Prin urmare, aceasta urmează a fi identificată în cadrul prezentului proces prin noua sa denumire - ÎCS „Premier Energy Distribution” SA.

A solicitat reclamantul, anularea în parte a hotărârii Consiliului de administrație al ANRE nr. 373/2019 din 18.10.2019, astfel încât să fie recunoscute în scopuri tarifare și investițiile în sumă de 16 340,3 mii lei; dispunerea modificării valorii investițiilor din anul 2018 acceptate în scop tarifar, prin hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 373/2019 din 18.10.2019, din 340 843,6

(trei sute patruzeci de mii opt sute patruzeci și trei mii lei) mii lei în 357 184 lei (trei sute cincizeci și șapte mii o sută optzeci și patru mii lei), cu modificarea corespunzătoare și a valorilor din Anexa la hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 373/2019 din 18.10.2019.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Râșcani) din 23 februarie 2021 acțiunea a fost respinsă.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 26 februarie 2021, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a declarat apel. Din materialele cauzei rezultă că, la caz dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la 23 februarie 2021, iar cererea de apel a fost depusă la 26 februarie 2021, prin urmare instanța de apel a constatat că, apelul declarat de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a fost depus în interiorul termenului legal. În speță, motivarea apelului a fost depusă odată cu apelul, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Prin decizia din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău apelul declarat de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA s-a respins.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că materialele cauzei atestă că pe parcursul anului 2018, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a intervenit de două ori cu solicitarea modificării Planului de investiții aprobat pentru anul 2018, care au fost examinate și aprobate de Agenție. A doua modificare a fost efectuată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 329/2018 din 22 noiembrie 2018. Corespunzător, chiar și la a doua modificare ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a avut posibilitatea să solicite modificarea Planului de investiții pentru anul 2018, cu prezentarea probelor corespunzătoare, în scopul includerii în plan și ajustării tuturor sumelor financiare pretinse la fiecare proiect.

La caz, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA nu a solicitat rectificarea și includerea în Planul de investiții a sumelor solicitate, dar le-a inclus doar în Raportul de realizare a Planului de investiții, fapt care contravine Regulamentului aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2016 din 15.11.2016. Iar, vina pentru neinclusiunea în Planul anual de investiții pentru 2018 a tuturor sumelor, nu aparține ANRE, dar în exclusivitate ÎCS „Premier Energy Distribution” SA.

Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2016 din 15.11.2016, stabilește cert modul și procedura efectuării investițiilor, precum și condițiile în care ANRE va recunoaște și va aproba investițiile efectuate spre recuperare prin tarif. Prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2016 din 15.11.2016, au fost publicate în Monitorul Oficial nr. 9-18/45 din 13.01.2017.

A indicat instanța de apel că, prevederile Regulamentului menționat sunt aplicate egal față de toți OSD, iar ignorarea de către ANRE a încălcării prevederilor legale de către apelantă, ar constitui o discriminare a altor OSD în raport cu apelanta.

Cît privește alegația ÎCS „Premier Energy Distribution” SA că nu poate să recupereze investițiile prin dezasamblare”, instanța de apel a indicat că acest fapt nicidecum nu poate fi calificat ca o depozitare a ÎCS „Premier Energy Distribution” SA de acestea, or, de aceste bunuri se folosește ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, pentru exercitarea atribuțiilor ce îi revin reieșind din prevederile

art. 42 din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, în calitate de titular al licenței eliberate de ANRE pentru distribuția energiei electrice.

Potrivit pct. 37 din Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, aprobat prin Hotărârea CA ANRE nr. 283/2016 din 15.11.2016, titularul de licență, pe parcursul anului, este în drept să depună la Agenție nu mai mult de două solicitări de modificare a planului anual de investiții aprobat, termenul limită fiind - 1 noiembrie.

Conform pct. 14 lit. b) din Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, Planurile anuale de investiții (pentru anul viitor) se prezintă Agenției pentru examinare și aprobare de către titularii de licență pentru distribuția și furnizarea energiei electrice, până la 31 octombrie.

De asemenea pct. 32 lit. b) din Regulamentul menționat prevede că, Agenția va aproba planul anual de investiții (pentru anul viitor) prezentat de titularul de licență, până la 31 decembrie pentru distribuția și furnizarea energiei electrice, cu posibilitatea extinderii termenului de examinare cu cel mult o lună.

Prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 29/2018 din 30.01.2018 Agenția a aprobat Planul de investiții al ÎCS „RED Union Fenosa” SA cu valoarea de 379 073,9 000 lei.

Ulterior, ÎCS „RED Union Fenosa” SA a făcut uz de dreptul său și a intervenit de două ori cu solicitarea modificării Planului de investiții aprobat pentru anul 2018, care au fost acceptate de Agenție. De menționat că a doua modificare a fost efectuată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 329/2018 din 22 noiembrie 2018.

Astfel, instanța de apel a reiterat că, apelanta a avut posibilitatea corectării Planului de investiții, astfel încât finalizarea proiectelor de investiții să fie realizată pînă la finele anului 2018, cu luarea lor la evidență în modul stabilit. În acțiune reclamanta/apelantă a făcut trimitere la prevederile pct. 36 din Regulamentul privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 357/2019 din 27.09.2019 (Monitorul Oficial nr. 352- 359/1989 din 29.11.2019) și afirmă că operatorii din sistemul de alimentare cu apă și canalizare au nu 2, dar 4 posibilități de modificare a Planului anual de investiții. Reclamantul/apelant lasă să se înțeleagă că, operatorii din sistemul de alimentare cu apă și canalizare sunt într-o situație mai favorabilă, decît cei din sistemul de distribuție a energiei electrice. Însă reclamanta/apelantă nu ia în considerație că, sectorul energiei electrice și sectorul de alimentare cu apă și canalizare, sunt sectoare diferite.

Corespunzător, diferă și principiile de reglementare, reieșind din specificul fiecărui sector în parte. Or, aplicarea prin analogie a normelor de reglementare, așa cum dorește apelantul, este inadmisibilă la caz.

Cu referire la completarea cu pct. 45¹ a Regulamentului aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2016 din 15.11.2016, instanța de apel a menționat că aceasta nu înseamnă că ANRE ar „recunoaște imposibilitatea ca OSD să estimeze cu o acuratețe exactă valoarea investițiilor ce urmează a fi realizate, cifrele din planurile anuale de investiții fiind doar aproximative”, așa cum pretinde și interpretează apelanta.

Completarea Regulamentului aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2016 din 15.11.2016 cu pct. 45¹, nu rezultă și nu poate fi interpretată ca o recunoaștere de către ANRE pentru recuperare prin tarif a

unor valori, care le depășesc pe cele aprobate în Planul de investiții pentru anul 2018. Prin completarea Regulamentului privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor cu pct. 45¹, s-a urmărit scopul de a da posibilitatea titularilor de licență să-și recupereze investițiile din categoriile A și B, în cazul apariției necesității efectuării unor lucrări ascunse, care la evaluarea și includerea în Planul de investiții a obiectului investițional, aceste lucrări/cheltuieli nu au fost cunoscute și nici nu puteau fi prevăzute sau evaluate de titularul de licență pentru a fi incluse în Planul de investiții.

La caz, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a cunoscut despre volumul și valoarea lucrărilor/investițiilor care necesitau să fie efectuate, dar care nu erau aprobate în Planul de investiții pentru anul 2018, a avut posibilitatea de a le evalua corect și de a solicita aprobarea lor în Planul de investiții pentru anul 2018, fapt care a fost ignorat.

Instanța de apel a menționat că prevederile pct. 45¹ din Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, nu poate fi aplicat în raport cu apelanta.

Suplimentar, instanța de apel a indicat că, prevederile pct. 45¹ din Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, care au fost aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 537/2019 din 27.12.2019 și au intrat în vigoare din 29.02.2020, nu pot fi aplicate retroactive, în raport cu Planul de investiții al ÎCS „RED Union Fenosa” SA pentru anul 2018.

Instanța de apel a apreciat ca nejustificate și obiecțiile ÎCS „Premier Energy Distribution” SA precum că hotărârea ANRE contestată contravine dispozițiilor art. 5, art. 9 și art. 10 ale Legii cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător nr. 81 din 18.03.2004, Acordului între Guvernul R. Moldova și Guvernul R. Cipru privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor nr. 50 din 13.09.2007, ratificat prin Legea nr. 244 din 16.11.2007, art. 10 alin.(1) al Tratatului Cartei Energetice, din 17.12.94, ratificat prin hotărârea Parlamentului nr.829-XIII din 03.05.96, care garantează promovarea și protejarea investițiilor. Legiuitorul a reglementat instituția promovării investițiilor într-o manieră care să ofere protecția necesară beneficiarului, dar și un just echilibru între principiul încrederii legitime și principiul legalității. Principiul încrederii legitime, se fundamentează în mod esențial pe latura subiectivă a situațiilor juridice. În identificarea încrederii legitime sunt analizate elemente precum: (a) existența unei încrederi propriu-zise a reclamantului în coerența conduitei administrației, produsă de acte ori comportamente ale acesteia; (b) legitimitatea sau rezonabilitatea încrederii reclamantului în diferitele acte sau măsuri ale administrației; (c) lezarea încrederii să fie rezultatul unei schimbări subite, substanțiale și imprevizibile a conduitei anterioare a administrației; (d) inexistența unui interes public prioritar față de interesul particularului.

Instanța de apel a menționat că actele normative invocate nu garantează recuperarea necondiționată a investiției și depășirea unor proceduri obligatorii, iar conduita autorității publice pârâte, în cadrul procedurilor administrative supuse controlului în prezentul proces, atestă respectarea drepturilor și intereselor legitime ale reclamantului, oferite de lege.

La data de 21 martie 2022, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a depus recurs motivat împotriva deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii (f.d.145-157).

În susținerea recursului a invocat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că investițiile solicitate a fi acceptate în scop tarifar există în teren și beneficiază consumatorilor de energie electrică.

Instanța de apel nu a ținut cont de faptul că investițiile solicitate a fi acceptate în scop tarifar corespund criteriilor prevăzute de Secțiunea 5 a Regulamentului privind investițiile.

A notat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că elementele obiectelor investițiilor solicitate a fi acceptate în scop tarifar nu pot fi dezasamblate și recuperate de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA în alt mod.

A relatat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că investițiile solicitate a fi acceptate în scop tarifar, cel puțin în parte, nu au putut face obiectul unor solicitări de modificare a Planului de investiții pentru anul 2018.

Instanța de apel a interpretat eronat pct.45 al Regulamentului privind investițiile asigură recuperarea investițiilor neacceptate în scop tarifar.

Instanța de apel nu a aplicat prevederile Legii cu privire la energia electrică nr.107 din 27 mai 2016 care asigură recuperarea investițiilor neacceptate în scop tarifar și nu a aplicat prevederi legale naționale și internaționale cu privire la investiții care asigură recuperarea investițiilor neacceptate în scop tarifar.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 22 februarie 2022, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a depus recurs motivat la 21 martie 2022. Decizia motivată din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de către ÎCS „Premier Energy Distribution” SA conform avizului de recepție la 23 iunie 2022 (f.d.160).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 21 martie 2022, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Prin referința depusă la data de 02 august 2022 Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a solicitat respingerea recursului depus de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA împotriva deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este

inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde

de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Întreprinderea cu Capital Străin „Premier Energy Distribution” Societate pe Acțiuni se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru